

Aan de gemeenteraden van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde

Ons kenmerk : VRF-secr-25.03
Inlichtingen bij : Dhr. van Baarle, dick.vanbaarle@brandweergooivecht.nl
Lelystad : 27 augustus 2025

Betreft : Reactie DB op ontvangen zienswijzen t.a.v. Ontwerp-programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van Veiligheidsregio Flevoland

Geachte raadsleden,

In april heeft u de Ontwerp-programmabegroting 2026 en meerjarenbegroting 2027-2029 van Veiligheidsregio Flevoland ontvangen. Daarbij is aangegeven dat met de herziening van de Wet gemeenschappelijke regelingen die op 1 juli 2022 van kracht is geworden, wijzigingen zijn doorgevoerd die effect hebben op het bestuurlijk traject van de (Ontwerp-)programmabegroting. De voornaamste zijn:

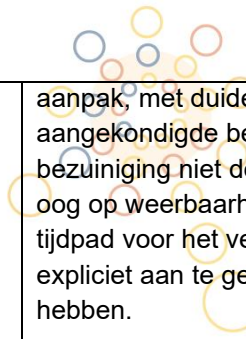
1. De raden hebben twaalf weken de tijd om hun zienswijze op Ontwerp-programmabegroting te delen. Dit was voorheen acht weken.
2. Het dagelijks bestuur stelt de raden, voorafgaande aan het vaststellen van de definitieve programmabegroting door het algemeen bestuur schriftelijk, en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijzen van de raden, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Met deze brief informeren wij u over het laatste. Hieronder ziet u een overzicht van de ontvangen zienswijzen. Daarbij is door het dagelijks bestuur in haar vergadering van 27 augustus een schriftelijke reactie geformuleerd op die zienswijzen. Deze doen wij u hierbij toekomen.

De stand van zaken binnengekomen zienswijzen en reactie hierop

Gemeente	Zienswijze op ontwerp-programmabegroting 2026
Almere	Ten aanzien van de ontwerp Programmabegroting 2026 en het meerjarenperspectief 2027-2029 ziet de raad dat er sprake is van een substantiële stijging in de bijdrage van de gemeenten. Voor de gemeente Almere geldt dat wij € 2,5 miljoen meer gaan betalen dan in 2025 (+17%). Deze stijging wordt voor € 2,3 miljoen veroorzaakt door het 'verplichtend karakter', waarbij vrijwilligers moeten worden vervangen door beroepspersoneel, en de 10% korting van het Rijk op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Er is onderzocht of de extra kosten voor 2026 en 2027 uit de egalisatiereserve kapitaallasten van de Veiligheidsregio kunnen worden betaald. In deze zit nog € 6 miljoen. De investeringsplanning van de Veiligheidsregio komt, door het aanspreken van deze reserve, niet in gevaar. Vanaf 2029 moeten de deelnemende gemeenten samen € 200.000 extra betalen, om de gewenste investeringen te kunnen afdekken. Dat betekent dat dit een financieel verantwoorde oplossing is.

	Gedurende deze periode kan het Veiligheidsberaad het gesprek met het Rijk afronden over een structurele bijdrage. Hiermee wordt ook tegemoetgekomen aan de moeilijke financiële positie van de gemeenten. Wij vragen het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio met klem om deze oplossingsrichting te overwegen.
<i>Dronten</i>	De gemeenteraad van Dronten staat positief tegenover de voorgelegde begroting en meerjarenraming. Hierbij wordt wel opgemerkt dat de verhoging van de gemeentelijke bijdrage, veroorzaakt door het uitblijven van rijksfinanciering voor verplichtend karakter en een korting van 10% op de Rijksfinanciering vanuit de BDuR zorgelijk is. Het standpunt van de VRF dat alle kosten die verband houden met de afschaffing van het Verplichtend Karakter zouden moeten worden vergoed door het Rijk, wordt dan ook ondersteund door de raad. Wij waarderen de inspanningen van de VRF en erkennen de belangrijke rol die zij vervult in de veiligheid van onze inwoners. De raad maakt zich verder zorgen over de opkomsttijden van de brandweer in onze gemeente, die onder druk staan. Met de groei van Dronten in het vooruitzicht, is het van belang dat de dekking en responsiviteit van de brandweer gewaarborgd blijven. Wij roepen de VRF dan ook op om zich extra te blijven inzetten voor compenserende maatregelen voor gebouwen in de gemeente Dronten waar de brandweer volgens het dekkingsplan niet kan voldoen aan de normen voor de opkomsttijden.
<i>Lelystad</i>	De raad van Lelystad constateert dat er een complexe financiële situatie is ontstaan, mede door het uitstellen van besluitvorming op de bijdrage door het ministerie voor de implementatie van verplichtend karakter. Hierdoor is een substantiële stijging in de bijdrage van de gemeenten ontstaan. Daarbij constateren wij, dat de Veiligheidsregio zich ingespannen heeft om het financieel te kort, zoveel als mogelijk te beperken. Hiervoor spreken wij onze waardering uit. Wij gaan ervan uit dat er voorafgaand aan de begroting 2027 en verder een dergelijke exercitie plaatsvindt ten behoeve van een structurele oplossing. Voor de gemeente Lelystad betekent dat wij ruim € 900.000,- meer gaan betalen dan in 2025 (+/- 16%). Wij vragen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio aan te blijven dringen op rijksfinanciering. Dit zodat er voor 2027 duidelijkheid is en een structurele oplossing kan worden geboden voor het tekort wat grotendeels veroorzaakt wordt door de verplichte implementatie van verplichtend karakter. Daarnaast hebben wij kennisgenomen van de jaarstukken 2024. Wij bedanken de Veiligheidsregio voor de in 2024 geleverde diensten en inspanningen.
<i>Noordoostpolder</i>	Meer urgentie voor (maatschappelijke) weerbaarheid De recente maatschappelijke en geopolitieke ontwikkelingen onderstrepen het toenemende belang van een weerbare samenleving. In diverse Kamerbrieven en recente kabinetsvoornemens wordt de noodzaak tot betere voorbereiding en weerbaarheid van burgers en instanties benadrukt. Ook de actualiteit - zoals de stroomuitval in Spanje - laat zien dat grootschalige incidenten directe maatschappelijke gevolgen kunnen hebben. Wij waarderen dat de Veiligheidsregio het onderwerp maatschappelijke weerbaarheid agendeert. Tegelijkertijd constateren wij dat de uitwerking zich nog in een pril stadium bevindt, terwijl de urgentie naar onze mening aanzienlijk hoger ligt. Wij roepen u op om de versterking van (maatschappelijke) weerbaarheid als prioriteit te behandelen in uw beleid en uitvoering. Dit vraagt om een versnelde

aanpak, met duidelijke keuzes, planning en inzet van middelen. In dat licht baart de aangekondigde bezuiniging op crisisbeheersing ons zorgen. Wij verzoeken u om deze bezuiniging niet door te voeren, of - indien dat onvermijdelijk is - deze zeer zorgvuldig en met het oog op weerbaarheid vorm te geven. Graag ontvangen wij van u een concreet actieplan met een tijdspad voor het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid. Tevens vragen wij u om expliciet aan te geven hoe de voorgenomen bezuiniging hierop geen negatieve impact zal hebben.

Forse stijging gemeentelijke bijdrage

Wij hebben kennisgenomen van de aanzienlijke stijging van de gemeentelijke bijdrage: van € 3,4 miljoen voor 2026 in de vorige Programmabegroting 2025-2028 naar € 4,1 miljoen in de nu voorliggende begroting voor het jaar 2026. Wij waarderen de transparantie waarmee deze stijging is toegelicht en de betrokkenheid van de klankbordgroep van raadsleden in dit proces.

De taakstellingen op de interne organisatie en de tijdelijke vertraging in de invoering van het verplichtend karakter erkennen wij als serieuze pogingen tot beheersing van de kosten. Wij danken u voor de inzet en het doorlopen bestuurlijke traject. Tegelijkertijd vragen wij u om de komende jaren weer te streven naar een tijdige oplevering van de kadernota en begroting.

Blijvende druk op het Rijk

De stijging van de gemeentelijke bijdrage is voor een belangrijk deel het gevolg van het ontbreken van structurele financieringsafspraken met het Rijk over het verplichtend karakter. Daarnaast daalt de uitkering uit het Besluit uitkeringen veiligheidsregio's (BduR). Wij doen een klemmend beroep op u om het Rijk blijvend, krachtig en zichtbaar aan te spreken op haar verantwoordelijkheid. Wat ons betreft mag dat - binnen bestuurlijke verhoudingen - met meer nadruk en desnoods via minder conventionele manieren. De financiering van het verplichtend karakter is een verantwoordelijkheid van het Rijk en dient niet blijvend op het bord van gemeenten te belanden.

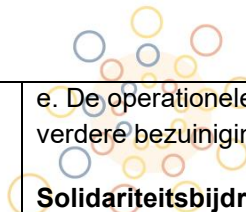
Structurele lasten in meerjarenperspectief

Tot slot merken wij op dat in de begroting het verplichtend karakter van de bijdrage vooralsnog slechts incidenteel is opgenomen voor het jaar 2026. Wij onderstrepen dat wij ons zorgen blijven maken over de financiële doorkijk tot en met 2029. Tegelijkertijd begrijpen wij dat deze keuze en de noodzaak hiervan in kader van de lopende gesprekken met het Rijk. Niettemin vragen wij u om in de volgende begroting een realistischer en meerjarig financieel perspectief op te nemen, zodat de gemeenteraad van Noordoostpolder op basis van een evenwichtig en volledig beeld haar positie kan bepalen.

Urk

De gemeenteraad van Urk roept het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland op om:

- a. Bij het ministerie van Justitie en Veiligheid voortdurend aan te dringen op (financiële) tegemoetkoming in het kader van het 'verplichtend karakter';
- b. Te onderzoeken welke financiële reserves van de VRF aangewend kunnen worden om de forse stijging van de gemeentelijke bijdrages in de programmabegroting 2026 te minimaliseren;
- c. Terughoudend te zijn met het doen van investeringen rondom het thema 'Weerbaarheid', zolang rijksfinanciering hiervoor en voor het 'verplichtend karakter' uitblijft;
- d. Voor de kadernota 2027 een analyse te doen naar de beïnvloedbare ruimte op de begroting om bestuurlijke keuzes inzichtelijk te maken over de risico's en effecten van mogelijke besparingen. Daarmee wordt recht gedaan aan de bezuinigingsvraag uit 2024 van de gemeente Almere en de gemeente Urk;

	e. De operationele (vrijwillige) brandweezorg zoveel als mogelijk te ontzien bij eventuele verdere bezuinigingsmaatregelen. Solidariteitsbijdrage Daarnaast vergadert de raad op 26 juni a.s. over de gemeentelijke Kadernota 2026, inclusief een mogelijke bezuinigingsopgave. Het is mogelijk dat de raad in navolging daarvan, mede vanwege het 'ravijnjaar 2026', besluit om ook aan uw organisatie een solidariteitsbijdrage te vragen. We houden u hiervan op de hoogte.
Zeewolde	Op 3 juli 2025 heeft de gemeenteraad van Zeewolde besloten geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp programmabegroting 2026, maar verzoekt uw bestuur in aanloop naar de ontwerp programmabegroting 2027 te verzoeken een analyse maken van de beïnvloedbare ruimte, om zo te onderzoeken waar structurele bezuinigingen mogelijk zijn. Met betrekking tot de Kadernota 2027 zien wij graag het volgende uitgewerkt: - De gemeenteraad van Zeewolde pleit voor het maximaal temporiseren van de kosten van het verplichtend karakter. - De gemeenteraad stelt voor om 10% (€ 220k) te bezuinigen op versterking van de crisisbeheersing en informatievoorziening (in lijn met de 10% korting op de BDuR-financiering voor deze programma's). - De kapitaallasten ramen op basis van de werkelijke kapitaallasten van de investeringsplanning. De ruimte in het kapitaallastebudget gebruiken als dekking voor de tekorten. - De egalisatiereserve kapitaallasten gebruiken als dekking voor de reeds gemaakte kosten en nog te maken kosten van het verplichtend karakter. - De stelpost restantgelden, inzetten ter dekking van de tekorten. - De gemeenteraad vraagt om een analyse op de beïnvloedbare kosten en mogelijke verdere besparingen in aanloop naar de Kadernota 2027. - Het vorenstaande in de financiële werkgroep (bestuurlijk en gemeentelijk) vorm te geven.

Samenvatting zienswijzen

Gemeenten Dronten, Lelystad, Noordoostpolder en Zeewolde stemmen in met de voorliggende Ontwerp-programmabegroting 2026. Zij verzoeken de veiligheidsregio daarbij om verder te werken aan een structurele oplossing voor het tekort op de begroting, vanaf 2027 en verder. Belangrijk onderdeel van deze oplossing is volgens hen gelegen in het blijven aandringen bij het Rijk op financiering van verplichtend karakter en het terugdraaien van de 10% korting op de BDuR. Gemeenten Almere en Urk geven aan per 2026 de stijging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van verplichtend karakter te willen annuleren en in plaats daarvan het tekort incidenteel te dekken vanuit de egalisatiereserve kapitaallasten. Zeewolde sluit zich aan bij dit voorstel, per kadernota 2027.

Reactie van dagelijks bestuur op zienswijzen

Financiële positie 2026, 2027 en verder

Het dagelijks bestuur dankt de gemeenteraden van Dronten, Lelystad en Noordoostpolder voor het uitspreken van hun waardering ten aanzien van de inspanningen die Veiligheidsregio Flevoland heeft geleverd teneinde het terugdringen van het financiële tekort in 2026. Een tekort dat voornamelijk is ontstaan door het uitblijven van rijksfinanciering voor verplichtend karakter (€ 5.1 miljoen) en een korting van 10% op de rijksbijdrage BDuR (€ 833k).

Aan de voorliggende ontwerp-programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 is een zeer intensief en zorgvuldig proces voorafgegaan. Dit proces werd geleid door een bestuurlijke stuurgroep bestaande uit de portefeuillehouders financiën en brandweezorg, ondersteund door twee klankbordgroepen; een klankbordgroep van gemeentelijke (financieel en OOV) adviseurs en een klankbordgroep van raadsleden uit de aangesloten gemeenten. Dit proces heeft geresulteerd in een aanzienlijke besparing van € 1.752.500 in 2026, bestaande uit € 1.3 miljoen incidentele temporisering van de implementatie van verplichtend karakter en € 450k structurele taakstelling op crisisbeheersing

en bedrijfsvoering. Ondanks deze substantiële bezuiniging nam de gemeentelijke bijdrage met € 5 miljoen toe ten opzichte van Programmabegroting 2025.

Het dagelijks bestuur heeft oog voor de financiële uitdagingen van de gemeenten en stelt het algemeen bestuur daarom voor om mee te gaan in het verzoek van gemeenten Almere en Urk om de resterende kosten voor verplichtend karakter in 2026 ad € 3.8 miljoen incidenteel te dekken vanuit de reserve kapitaallasten. Dit leidt tot een afname van de gemeentelijke bijdrage met datzelfde bedrag. Ook in de kadernota 2027 zal het dagelijks bestuur voorstellen de kosten in het kader van verplichtend karakter incidenteel te dekken door een uitname uit de reserves.

Naar verwachting wordt deze egalisatiereserve kapitaallasten daarmee in 2026 en 2027 volledig benut. Dit betekent dat per 2028 opnieuw structurele dekking moet worden gevonden voor verplichtend karakter (€ 5.1 miljoen op basis van cao 2024-2025). Aanvullend wordt voor de dekking van de kapitaallasten per kadernota 2028 een structurele bijdrage van de gemeenten gevraagd van ongeveer € 200k.

Bovendien beïnvloedt het inzetten van de egalisatiereserve kapitaallasten de liquiditeitspositie van VRF. VRF zal daardoor op korte termijn een lening moeten aangaan, hetgeen leidt tot extra rentelasten. Ook voor deze lasten wordt een structurele bijdrage van de gemeenten gevraagd per kadernota 2028.

Als Veiligheidsregio Flevoland en gemeenteraden zijn we eensgezind in ons standpunt dat het Rijk de kosten voor verplichtend karakter moet financieren en de 10% korting op de BDuR moet compenseren. Als veiligheidsregio zullen we hierop blijven aansturen, ook vanuit gremia als de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) en het Veiligheidsberaad. In afwachting hierop zal tot kadernota 2028 naar verwachting geen structurele oplossing in de begroting worden verwerkt. In de tussentijd wordt de gemeentelijke bijdrage, door het inzetten van de reserve kapitaallasten, maximaal beperkt.

Proces verwerking in begroting

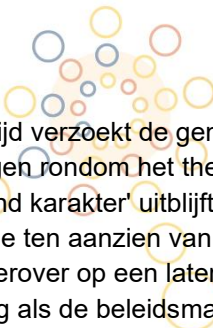
Het dagelijks bestuur stelt het algemeen bestuur voor om de ontwerp-programmabegroting 2026 ongewijzigd vast te stellen. De definitieve programmabegroting wordt, conform wetgeving, voor 15 september aan de toezichthouder gezonden. Bij het opstellen van de ontwerp-programmabegroting 2027 wordt daarin opgenomen dat de kosten voor verplichtend karakter worden gedekt door een uitname uit de egalisatiereserve kapitaallasten. Tegelijkertijd wordt een begrotingswijziging opgesteld voor 2026 waarin hetzelfde wordt voorgesteld voor dat boekjaar. De begrotingswijziging 2026 en ontwerp-programmabegroting 2027 worden in maart 2026 gezamenlijk aangeboden aan de gemeenteraden ter zienswijze. Zodoende worden de gemeenteraden in staat gesteld om hun zienswijze te delen op deze mutatie. Door beide stukken tegelijkertijd aan te bieden wordt de druk op de raadsagenda's beperkt.

Opkomsttijden i.r.t. groei Flevoland

De gemeenteraad van Dronten uit haar zorgen over de opkomsttijden van de brandweer, die in haar gemeente onder druk staan, mede gezien de groei van Dronten in het vooruitzicht. Voor de veiligheidsregio is de dekking(sgraad) absolute prioriteit. De inzet vanuit brandweerbzorg is erop gericht om de opkomsttijden in de gehele regio, juist ook die gebieden waar de groei van Flevoland het meest voelbaar is, te waarborgen. Hiertoe is de blik niet alleen op de komende jaren gericht, maar ook verder in de toekomst. Zodoende wordt geanticipeerd op deze ontwikkeling en probeert de veiligheidsregio hierop voorbereid te zijn. Hoe de benodigde investeringen gefinancierd kunnen worden blijft een vraagstuk. De veiligheidsregio is van mening dat het Rijk hier een verantwoordelijkheid in heeft.

Weerbaarheid

Op ieder niveau; internationaal, landelijk en regionaal vinden momenteel gesprekken plaats over (maatschappelijke) weerbaarheid. Vanuit het Rijk wordt hierin een rol voorzien voor veiligheidsregio's en naar verwachting wordt hier ook rijksfinanciering voor vrijgemaakt. De gemeenteraad van Noordoostpolder roept om 'de versterking van (maatschappelijke) weerbaarheid als prioriteit te behandelen'. Als veiligheidsregio zijn we ons momenteel aan het oriënteren op mogelijke maatregelen in dit kader en blijven we aangesloten op zowel landelijke als regionale overleggen hierover. Dit thema heeft absoluut prioriteit en zal invulling krijgen in de aankomende P&C-producten.

Tegelijkertijd verzoekt de gemeenteraad van Urk om: “terughoudend te zijn met het doen van investeringen rondom het thema 'Weerbaarheid', zolang rijksfinanciering hiervoor en voor het 'verplichtend karakter' uitblijft”. Veiligheidsregio Flevoland kan hierover aangeven dat zij de rijksbijdrage ten aanzien van het thema weerbaarheid als kader neemt bij haar beleidsbepaling. Wij zullen u hierover op een later moment informeren wanneer meer invulling is gegeven aan zowel de financiering als de beleidsmatige richting.

Vervolgprocedure

Het dagelijks bestuur hoopt u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben over de binnengekomen zienswijzen van de deelnemende gemeenten alsook haar eigen reactie hierop. Deze reactie wordt eveneens gevoegd bij de programmabegroting 2026 die 3 september ter vaststelling aan het algemeen bestuur voorligt. Na vaststelling door het algemeen bestuur, ontvangt u de definitieve programmabegroting 2026 ter informatie.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Flevoland,
namens deze,

J.A. van der Zwan
secretaris

W.H.J.M. van der Loo
voorzitter

